Zadania z Algebry, cz. 1

Studia Doktoranckie Instytutu Matematyki Uniwersytetu Śląskiego [1]

1. Dowieść, że istnieją tylko dwie nieizomorficzne grupy nieabelowe rzędu 8.

2. Jeśli dla każdych elementów a, b skończonej grupy G różnych od elementu neutralnego istnieje automorfizm σ grupy G taki, że $\sigma(a) = b$, to grupa G jest abelowa.

3. Niech G będzie grupą skończoną. Niech $X = \{(g, h) \in G \times G;\ gh = hg\}$. Pokazać, że $|X| = c|G|$, gdzie c jest liczbą klas sprzężoności grupy G.

4. Niech G będzie grupą skończoną i niech p będzie najmniejszą liczbą pierwszą dzielącą rząd grupy G. Dowieść, że każda podgrupa H grupy G, której indeks $|G : H|$ jest równy p, jest podgrupą normalną grupy G.

5. Udowodnić lemat Burnside'a: Jeśli grupa G i zbiór X są skończone i G działa na X, to liczba orbit $n(G, X)$ tego działania jest równa średniej liczebności zbioru elementów stałych

$$n(G, X) = \frac{1}{|G|} \sum_{g \in G} |\mathrm{fix}(g)|$$

   Wsk. Rozwazyć macierz $A = [a_{g,x}]$, gdzie $a_{g,x} = 1 \iff gx = x$ i $a_{g,x} = 0$ w przeciwnym wypadku i obliczyć ilość jedynek w tej macierzy na dwa sposoby, raz licząc po wierszach a drugi raz po kolumnach.

6. Dla ciał kwadratowych $K = \mathbb{Q}(\sqrt{-2}\,)$ oraz $F = \mathbb{Q}(\sqrt{-7}\,)$ udowodnić, że

   (a) Addytywne grupy ciał K i F są izomorficzne.

   (b) Multyplikatywne grupy ciał K i F są izomorficzne.

   (c) Ciała K i F nie są izomorficzne.

   Wsk (b). Ciało K jest ciałem ułamków pierścienia $P = \mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$, a ciało F jest ciałem ułamków pierścienia $R = \mathbb{Z}[\frac{1+\sqrt{-7}}{2}]$. Pierścienie P oraz R są pierścieniami z jednoznacznym rozkładem i mają identyczne grupy elementów odwracalnych.

7. Pokazać, że grupa $\mathbb{Q}/\mathbb{Z}$ nie posiada właściwych podgrup o skończonym indeksie.

8. Dowieść, że każda skończona grupa abelowa, która nie jest grupą cykliczną, zawiera podgrupę H, która jest sumą prostą dwóch grup cyklicznych rzędu p, gdzie p jest pewną liczbą pierwszą.

9. Niech G będzie grupą rzędu 168. Udowodnić, że grupy G nie można zanurzyć w grupę symetryczną S_6. Pokazać, że jeśli grupa G jest prosta, to ma 8 podgrup rzędu 7 i można ją zanurzyć w grupę S_8.

10. Pokazać, że grupa zawierająca 45 elementów jest grupą abelową.

11. Niech $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ będą takie, że podgrupa addytywnej grupy ciała $\mathbb{R}$ generowana przez α oraz β jest podzbiorem domkniętym $\mathbb{R}$. Wykazać, że istnieją $x, y \in \mathbb{Q}$, $x^2 + y^2 > 0$, takie, że $x\alpha + y\beta = 0$.

12. Niech $G < S(n)$. Pokazać, że jeżeli dwa elementy grupy G są sprzężone, to mają tego samego typu rozkłady na cykle rozłączne, tzn. w ich rozkładach jest tyle samo cykli tej samej długości. Uzasadnić, że jeżeli $G = S(n)$, to ten warunek jest warunkiem WKW.

13. Na szachownicy o $n \times n$ polach należy umieścić n wież w taki sposób, by się wzajemnie nie szachowały. Na ile istotnie różnych sposobów jest to możliwe? Przy tym dwa rozmieszenia uważamy za równe, jeżeli z jednego można otrzymać drugie za pomocą pewnego obrotu szachownicy.

[1] Część zadań pochodzi ze „Zbioru zadań z teorii grup" K. Szymiczka, PWN Warszawa, 1989. Niektóre zadania zaopatrzone są w wskazówki i rozwiązania.

14. Niech F będzie grupą wolną o bazie X oraz niech $f : F \longrightarrow \mathbb{Z}_2$ będzie homomorfizmem takim, że $f(x) = 1$ dla każdego $x \in X$. Pokazać, że $\ker f$ jest grupą wolną i jeśli F ma rangę $m < \infty$, to ranga $\ker f = 2m-1$.

15. Niech F będzie podgrupą grupy $\mathrm{SL}(2, \mathbb{Z})$ generowaną przez macierze

$$A = \begin{bmatrix} 1 & m \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ m & 1 \end{bmatrix},$$

gdzie m jest ustaloną liczbą naturalną $\geqslant 2$. Pokazać, że F jest grupą wolną i $\{A, B\}$ jest jej bazą. *Wsk.* Zastosuj the ping-pong lemma.

16. Pokazać, że grupa wolna rangi 2 zawiera podgrupę, która jest grupą wolną dowolnej rangi $\leqslant \aleph_0$.

17. Pokazać, że z dokładnością do izomorfizmu istnieja dokładnie dwie grupy rzędu pq, gdzie q, p-liczby pierwsze, $q < p$ oraz $p \equiv 1 \mod q$. Znaleźć ich kody genetyczne.

18. Znajdź kod genetyczny grupy S_4 oraz grupy A_4.

19. Pokazać, że grupa o kodzie genetycznym $\mathrm{gr}(\{x_1, x_2, ...\} \,||\, x_1 = x_2^2, x_2 = x_3^3, ...)$ jest izomorficzna z addytywną grupą ciała liczb wymiernych.

20. Pokaż, że grupa o kodzie genetycznym $\mathrm{gr}(\{x, y\} \,||\, x^3 = y^2 = 1)$ jest grupą nieskończoną.

21. Pokazać, że grupa o kodzie genetycznym $\mathrm{gr}(\{x_1, ..., x_n\} \,||\, x^3 = 1$ dla każdego $x \in F(x_1, ..., x_n))$ jest grupą skończoną dla każdego $n \in \mathbb{N}$.

22. Dla elementu a grupy G zbiór $N_G(a) = \{b \in G; ab = ba\}$ nazywamy centralizatorem elementu a. Pokazać, że

    (a) $N_G(a) < G$,
    (b) $Z(G) = \bigcap\limits_{a \in G} N_G(a)$,
    (c) Jeśli $[a]_\sim$ oznacza klasę sprzężoności elementu a, to $|[a]_\sim| = [G : N_G(a)]$ oraz $|[a]_\sim|$ dzieli $|G|$.

23. Znajdź wszystkie reprezentacje nieprzywielne grupy kwaternionów Quat i sporządź tablicę charakterów tej grupy.

24. Znajdź wszystkie reprezentacje nieprzywielne grupy $S(4))$ i sporządź tablicę charakterów tej grupy.

25. Polecenie jak wyżej dla grupy $A(4)$ oraz $D(4)$.

26. Pokazać, że dowolna rzeczywista reprezentacja nieprzywiedlna grupy cyklicznej n-elementowej ma stopień $\leqslant 2$. Wyznacz wszystkie rzeczywiste nieprzywiedlne reprezentacje tej grupy.

27. Rozłożyć funkcję centralną grupy Quat zdefiniowaną następująco $(I, -I, i, -i, j, -j, k, -k) \longmapsto (5, -3, 0, 0, -1, -1, a, a)$ względem bazy charakterów nieprzywiedlnych. Dla jakiego a jest ona charakterem jakiejś reprezentacji tej grupy?

28. Pokazać, że jeśli G jest grupą p^k elementową, p-liczba pierwsza, oraz n jest stopniem reprezentacji nieprzywiedlnej grupy G, to $n^2 \leqslant p^{k-1}$.

29. Niech G będzie grupą nieabelową rzędu p^3, gdzie p jest liczbą pierwszą. Pokazać, że:

    (a) Centrum $Z(G)$ grupy G jest rzędu p.
    (b) Komutant $[G, G]$ grupy G jest rzędu p.
    (c) Grupa G posiada p^2 reprezentacji stopnia 1 oraz $p - 1$ nierównoważnych nieprzywiedlnych reprezentacji stopnia p.

    Uwaga. W rozwiązaniach ostatnich dwóch zadań trzeba wykorzystać fakt, że stopień reprezentacji nieprzywiedlnej skończonej grupy dzieli rząd tej grupy.